

प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व
जलसंधारण विभाग, नागपुर येथील भंडारा
जिल्ह्यातील लाखनी तालुक्यातील ८ माजी
मालगुजारी तलावांच्या दुरुस्ती कामास
प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
मृद व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: मामात/प्रमा-२०२३/प्र.क्र- ७३२/जल-१
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक: १५ मार्च, २०२४.

वाचा:

१. शासन निर्णय मृद व जलसंधारण विभाग क्र. संकिर्ण-२०२३/प्र.क्र.५१६/जल-१, दिनांक ११.१०.२०२३.
२. अप्पर आयुक्त तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, नागपुर यांचे पत्र क्र. तांशा-१/१८५८, दि. ०८.१२.२०२३

प्रस्तावना

राज्यातील माजी मालगुजारी तलावांचे पुनरुज्जीवन व दुरुस्ती आवश्यक असलेल्या योजनांची दुरुस्ती करून सिंचन क्षमता व पाणीसाठा पुनर्स्थापित करण्याच्या अनुषंगाने संदर्भीय शा. नि क्र. १ अन्वये मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. नागपुर प्रादेशिक कार्यालयांतर्गत ८ योजनांची दुरुस्ती करण्यात येणार असून दुरुस्तीसाठी एकूण रक्कम रु. ४८६.२८ लक्ष इतकी आहे. प्रस्तावित ८ मा.मा. तलाव योजनांच्या मूळ संकल्पित पाणीसाठा १३४८.०७ स.घ.मी व मूळ सिंचन क्षमता ४२५.४१ हेक्टर असून प्रत्यक्षात पाणीसाठा ९६४.०० स.घ.मी व सिंचन क्षमता १५८.१७ हेक्टर इतका होत आहे. दुरुस्तीमुळे ३८४.०७ स.घ.मी पाणीसाठा व २६७.२४ हेक्टर सिंचन क्षमता पुनर्जीवित होणार आहे. त्यामुळे संकल्पित पाणीसाठा व सिंचन क्षेत्र उद्दिष्टाचे साध्य होत आहे. सदर कामांना प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबतचा प्रस्ताव उपरोक्त संदर्भीय पत्र क्र. २ अन्वये शासनास सादर झाला आहे. प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, नागपुर यांनी आपल्या स्तरावर सर्व अंदाजपत्रकांची छाननी/ तपासणी केली आहे. उपरोक्त बाबींचा विचार करून उल्लेखित ८ कामे आराखड्यातील प्राधान्यक्रमांक १ मध्ये समाविष्ट असल्याने प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याचे विचाराधीन होते. त्यानुसार खालील प्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :

नागपुर प्रादेशिक जलसंधारण विभागातील भंडारा जिल्ह्यातील लाखनी तालुक्यातील एकूण ८ मा.मा. तलाव योजनांच्या पुनरुज्जीवन व दुरुस्तीची अंदाजपत्रकिय किंमत **रुपये ४८६.२८ लक्ष (अक्षरी रुपये चार कोटी शह्याऐंशी लक्ष अठ्ठावीस हजार फ़क्त)** इतकी आहे. या किंमतीच्या अंदाजपत्रकांना खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- १) उपरोक्त पैकी प्रत्येक योजनेस स्वतंत्ररित्या प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. आदेश एकत्रित केलेला आहे.
- २) या तलावांचे पुनरुज्जीवन झाल्यावर पुढील देखभाल दुरुस्तीकरीता हे तलाव "निस्तार हक्क धारक पाणी वापर संस्था" तयार करुन त्यांना हस्तांतरण करण्यात यावेत. तथापि, एखाद्या तलावावर "निस्तार हक्क धारक पाणी वापर संस्था निर्माण करणे शक्य नसल्यास निस्तार हक्क धारकांची सहमती घेऊन त्या गावातील ग्रामपंचायतीला तलाव हस्तांतरित करण्यात यावेत.
- ३) शासन निर्णय दिनांक ११.१०.२०२३ मधील तरतुदीनुसार दुरुस्ती करण्यात यावी.
- ४) दुरुस्तीच्या अंदाजपत्रकास सक्षम प्राधिकारी यांनी तांत्रिक मान्यता द्यावी.
- ५) दुरुस्तीच्या कामाचा दोष दायित्व कालावधी (Defect Liability Period) हा ५ वर्षे राहिल.
- ६) दुरुस्तीच्या कामांचे Geotag व वेळेसह व्हिडीओ चित्रीकरण बंधनकारक राहिल.
  - a) काम सुरु करण्यापूर्वी
  - b) २५% पूर्ण झाल्यानंतर.
  - c) ५०% काम पूर्ण झाल्यानंतर.
  - d) ७५% काम पूर्ण झाल्यानंतर.
  - e) १००% काम पूर्ण झाल्यानंतर.या कामात पाच टप्प्यात Geotag व्हिडीओ चित्रीकरण करण्यात यावे. प्रत्येक टप्प्याच्या व्हिडीओ चित्रीकरणाचा कालावधी किमान ३ मिनिटाचा आवश्यक राहिल.
  - i. काम सुरु करण्यापूर्वी एका बाजूने चित्रीकरण सुरुवात करुन दुसऱ्या टोकापर्यंत संपूर्ण चित्रीकरण करण्यात यावे.
  - ii. व्हिडीओ चित्रीकरण करताना प्रत्येक वेळेस कामाचे जलसंधारण अधिकारी व कंत्राटदार/त्यांचा प्रशिक्षित तांत्रिक कर्मचारी यांची उपस्थिती अनिवार्य आहे. किमान दोन वेळेस खुद्द कंत्राटदाराची उपस्थिती आवश्यक आहे.
  - iii. चित्रीकरणांमध्ये किमान दोन टप्प्यांमध्ये उप अभियंता व एका टप्प्यामध्ये कार्यकारी अभियंता यांची उपस्थिती अनिवार्य आहे.
  - iv. देयके पारित करताना मोजमाप पुस्तिका सोबत चित्रीकरणाचा PenDrive सादर करावा. तसेच मोजमाप पुस्तिकेत नमूद करावे.
  - v. सदर चित्रीकरणाची प्रत कार्यकारी अभियंता यांनी तपासावी व वरील सूचनांप्रमाणे चित्रीकरण नसल्यास देयक पारित करुन होणार नाही.
  - vi. चित्रीकरणाची किमान १५ सेकंदांची संक्षिप्त प्रत विभागाच्या जिओपोर्टलवर Upload करण्यात यावी.
- ७) कामाची गुणवत्ता उत्तम दर्जाची राहिल याची सर्वस्वी जबाबदारी जलसंधारण अधिकारी/ उपविभागीय जलसंधारण अधिकारी/ जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांची राहिल. गुणनियंत्रण चाचण्या मापदंडानुसार करण्यात याव्यात.

- ८) दुरुस्तीचे काम सुरु करण्यापूर्वी, काम सुरु असतांना व काम पुर्ण झाल्यावरच्या सर्व टप्प्यांवर, सदर कामांची प्रादेशिक दक्षता व गुणनियंत्रण पथकामार्फत तपासणी करण्यात यावी. क्रॉस चेकिंगसाठी मृद व जलसंधारण विभागाच्या अखत्यारीतील कामे जि.प. यंत्रणेकडील उपविभागीय जलसंधारण अधिकारी व जि.प. यंत्रणेच्या अखत्यारीतील कामे मृद व जलसंधारण विभागाचे उपविभागीय जलसंधारण अधिकारी यांचेमार्फत दुरुस्तीचे काम सुरु असताना तपासणी करावयाची आहे. त्यांची नियुक्ती अप्पर आयुक्त जलसंधारण, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, नागपुर यांचे सहमतीने प्रादेशिक दक्षता व गुणनियंत्रण अधिकारी यांनी करावी.
- ९) शासन निर्णय क्रमांक: गामुध-२०२३/प्र.क्र. २२/जल-१३, दि. २०-०४-२०२३ नुसार राज्यात गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजना राबविण्यात आली आहे. सदर शासन निर्णयातील बाबी तलावातील गाळ उपसण्याच्या कामाकरिता विचारात घ्याव्या.
- १०) कामांची व्दिरुक्ती होणार नाही याची दक्षता घेण्याची संपूर्ण जबाबदारी जिल्हा जलसंधारण अधिकारी व उपविभागीय जलसंधारण अधिकारी यांची राहिल.
- ११) सदर दुरुस्तीचे प्रस्ताव प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी यांचे स्तरावर तपासणी केली असल्याने प्रस्तावात अपूर्ण माहिती किंवा चूकीची माहिती दिल्याचे निदर्शनास आल्यास यास सर्वस्वी प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी व त्यांचे अखत्यारीतील संबंधीत क्षेत्रीय अधिकारी जबाबदार राहतील.
- १२) केलेल्या कामाचा तपशील ग्रामसभेसमोर ठेवण्यात यावा.
- १३) शासन निर्णय मृद व जलसंधारण विभाग शा.नि.क्र. संकिर्ण-२०२३/प्र.क्र.५१६/जल-९, दिनांक ११.१०.२०२३ मध्ये देण्यात आलेल्या सर्व मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

२.० या ८ योजनांच्या कामावर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षातर्गत मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

मागणी क्रमांक झेड एच-५,

४७०२ लहान पाटबंधारे योजना,

४७०२ ए ०७३

(२)(४) जुन्या मालगुजारी तलावांची पुनर्बांधणी व मजबुतीकरण (कार्यक्रम),

५३, मोठी बांधकामे

३.० सदरहू योजनांच्या दुरुस्तीच्या कामास वरील लेखाशिर्षातर्गत प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

४.० प्रस्तुत आदेश प्रशासनिक विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२४०३१५१२३९०७१७२६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्किंत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. नि. पाटील)
कार्यकारी अभियंता तथा अवर सचिव,
महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा.मुख्यमंत्री, यांचे अप्पर मुख्य सचिव.
- ३) मा.विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/विधानसभा, विधान मंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ४) सर्व मा.संसद सदस्य, विधान मंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
- ५) सर्व मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा. मंत्री (मृद व जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
- ८) सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अप्पर मुख्य सचिव/प्रधानसचिव/सचिव.
- ९) मा. सचिव (मृद व जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक
- १०) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखापरिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ११) आयुक्त मृद व जलसंधारण, जल आयुक्तालय, छत्रपती संभाजीनगर.
- १२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर.
- १३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा
- १४) अपर आयुक्त जलसंधारण तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, नागपुर.
- १५) प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, नागपुर.
- १६) प्रादेशिक दक्षता गुणनियंत्रण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, नागपुर.
- १७) जिल्हा जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, भंडारा.
- १८) कार्यासन अधिकारी (जल-४), जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १९) निवडनस्ती (जल-१).

मृद व जलसंधारण विभाग

जोडपत्र अ

प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, नागपूर येथील भंडारा जिल्ह्यातील लाखनी तालुक्यातील ८ माजी मालगुजारी तलावांच्या दुरुस्ती

कामास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत गोषवारा:-

शासन निर्णय क्रमांक: मामात/प्रमा-२०२३/प्र.क्र- ७३२/जल-१ दिनांक:- १५ मार्च, २०२४.

अ.क्र.	जिल्हा याचे नांव	तालुक्याचे नांव	कामाचे नांव व गट / सर्वे क्र.	या पुर्वी दुरुस्तीचे वर्ष	दुरुस्तीची रक्कम (रु. लक्ष)	दुरुस्तीची प्रति सधमी किंमत	प्रचलित आर्थिक मापदंडा नुसार अद्यावत दुरुस्तीच्या रक्कमेची टक्केवारी	संकल्पीत पाणी साठवण क्षमता (सधमी)	संकल्पीत सिंचन क्षमता (हेक्टर)	प्रत्यक्ष होत असलेले पाणी साठवण (सधमी)	प्रत्यक्ष होत असलेले सिंचन क्षेत्र (हेक्टर)	दुरुस्ती नंतर पुनर्स्थापीत होणारा पाणी साठा (सधमी)	दुरुस्ती नंतर पुनर्स्थापीत होणारी सिंचन क्षमता (हेक्टर)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
जिल्हा जलसंधारण अधिकारी, ल.पा. विभाग जि.प. भंडारा													
१	भंडारा	लाखनी	मा.मा. तलाव दुरुस्ती वाकल गट क्र.३४	१०वर्ष पूर्वी	१०.४२	२२३२२	९.१६	४६.६८	१३.३८	२६.००	५.३८	२०.६८	८.००
२	भंडारा	लाखनी	मा.मा. तलाव दुरुस्ती जेवनाळा गट क्र.२६	१०वर्ष पूर्वी	७५.१६	४००६२	१६.४५	१८७.६१	९५.२०	१५७.००	२५.२०	३०.६१	७०.००
३	भंडारा	लाखनी	मा.मा. तलाव दुरुस्ती रेंगेपार/कोहळी गट क्र. २८८	१०वर्ष पूर्वी	७८.९४	३४२८९	१४.०८	२३०.२२	५८.८१	१६४.००	२६.४६	६६.२२	३२.३५
४	भंडारा	लाखनी	मा.मा. तलाव दुरुस्ती खुर्शिपार गट क्र. ४७	१०वर्ष पूर्वी	७४.२७	२७२११	११.१७	२७२.९४	७८.०६	१८६.००	२०.१५	८६.९४	५७.९१
५	भंडारा	लाखनी	मा.मा. तलाव दुरुस्ती केसलवाडा/पवार गट क्र. २०	१०वर्ष पूर्वी	६१.१९	३५४३८	१४.५५	१७२.६७	५६.९१	१०९.००	२५.६१	६३.६७	३१.३०

६	भंडारा	लाखनी	मा.मा. तलाव दुरुस्ती केसलवाडा/वाघ गट क्र. ७७,७८	१०वर्ष पूर्वी	४३.७१	४८७०७	२०.००	८९.७४	२३.०४	७६.००	१०.३७	१३.७४	१२.६७
७	भंडारा	लाखनी	मा.मा. तलाव दुरुस्ती किटाडी गट क्र. ६०	१०वर्ष पूर्वी	७६.९०	३६०४१	१४.८०	२१३.३७	६१.१६	१३८.००	२७.५२	७५.३७	३३.६४
८	भंडारा	लाखनी	मा.मा. तलाव दुरुस्ती राजेगांव/मोर गट क्र. ७००	१०वर्ष पूर्वी	६५.६९	४८७१७	२०.००	१३४.८४	३८.८५	१०८.००	१७.४८	२६.८४	२१.३७
एकुण			८		४८६.२८			१३४८.०७	४२५.४१	९६४.००	१५८.१७	३८४.०७	२६७.२४

रुपये ४८६.२८ लक्ष (अक्षरी रुपये चार कोटी शह्याऐंशी लक्ष अठ्ठावीस हजार फ़क्त)

(प्र. नि. पाटील)
कार्यकारी अभियंता तथा अवर सचिव,
महाराष्ट्र शासन